

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Rannapüügi talveseminar

Epp Meremaa Kaire Märtin

22.01.2025

2025. A püügivõimalused

- Räum – Läänemere keskosa **9424 t**, +108%;
- Räum - Liivi laht **19 224 t**, +10%;
- **Kilu – 15979 t**, -30,6% + traalpüügikeeld majandusvööndis mai-juuli piirkondades 25-32 (läänepool 24 pikkuskraadi);
- Tursk – Läänemere idaosa 10 t, -28%;
- **Lõhe – Soome laht 1040 tk**, sama kvoot (450 kala avaosast);
- Lõhe – Läänemere avaosa 733 tk, -35%.

Räime jaotus ranna- ja traalpüügi vahel

- 2025. A püügivõimaluste määruse eelnõu muutmine on menetluses;
- Jõustumine veebruari teises pooles;
- Räime jaotuse aluseks 2013. a kokkulepe;
- Liivi laht: **8844,42 t** - 46% rannapüügiks, 10 382,58 t - 54% traalpüügiks;
- Läänemere keskosa e avaosa: **1069,62 t** - 11,35% rannapüügiks, 8354,38 t - 88,65% traalpüügiks.

Räime lubatud aastasaagid kaluri kalapüügiloo alusel püüdmisel Läänemeresel 2025. a

Veeala	Maakond ja püüasustusega väikesaar	Lubatud saak 2025. aastal
Liivi laht (ICESi alarajoon* 28-1)	Pärnu maakond, välja arvatud Kihnu ja Manõja püüelanikud	6991,51 t, seejuures 46 t kastmõrra kohta
	Pärnu maakond, Kihnu ja Manõja püüelanikud	1233,8 t, seejuures 51 t kastmõrra kohta
	Saare maakond	619,11 t
Läänemere avaosa (ICESi alarajoonid* 28-2, 29 ja 32)	kõik maakonnad (ühiskvoot)	769,62 t
	Harju maakond, ühiskvoodi täitumise korral	40 t
	Hiiu maakond, ühiskvoodi täitumise korral	15 t
	Ida-Viru maakond, ühiskvoodi täitumise korral	130 t
	Lääne-Viru maakond, ühiskvoodi täitumise korral	10 t
	Lääne maakond, ühiskvoodi täitumise korral	85 t
	Saare maakond, ühiskvoodi täitumise korral	20 t

Kilu ja tursa lubatud aastasaagid kaluri kalapüügi- alusel püüdmisel Läänemeres 2025. a

Veela	Kalaliik	Lubatud saak 2025. aastal	Märkus
Läänemeri	Kilu	3 t	
	Tursk	2 t	Lubatud ainult kaaspüügiks

Kalapüügieeskirja muudatus

§ 20. Püügivahendite ja püügiviiside kasutamise piirangud

„(6) Kalapüük kastmõrraga loetakse katkestatuks, kui vähemalt üks kastmõrra pära seintest on alla lastud nii, et kala pääseb püünisest välja **või kala sissepääs püügivahendi pärasse on suletud/püügivahendi pujus on suletud.**

Vajab muutmist, et sissepääs püünisesse oleks kalale suletud sarnaselt mõrrapüügi katkestamise sättele. Ainult kastmõrra külje allalaskmisest ei piisa, see eeldab, et püünis on tühjendatud eelnevalt.

Euroopa liidu kontrollmääruse rakendamine

Jõustumine etapiti:

- 01.07.2024 – MOT/tolerantsi reeglid;
- 10.01.2026 – sanktsioonid, jälgitavus, omatarbeks ost/müük;
- 10.01.2028 – rannapüügi sätted (GPS üle 9 m laevadele, püügi- ja lossimisandmed);
- 01.01.2030 – rannapüügi sätted (GPS kõikidele laevadele), harrastuspüügi sätted.

Peamised muudatused – Tõsised rikkumised ja punktisüsteem

□ Art 90 – Tõsised rikkumised

- 2 nimekirja, lõikes 2 toodud rikkumised on tõsised ilma kaalutluseta, nt püük ilma loa või kalalaevatunnistusega, kaitsealuste liikide püük (Atlandi tuur), ilma kvoodita püük või kui kvoot on ammendunud, kalapüügiga seotud dokumentide, teabe või andmete võltsimine, uurimisega seotud tõendite varjamine jms.
- Tõsiste rikkumiste nimekirja laienemine kriteeriumite (lisa IV) täitmise alusel (lõige 3), nt kalapüügiga seotud andmete esitamise kohustuse rikkumine, MOT/tolerantsi reegli vastu eksimine, püügivahendite silmasuuruse või arvu vastu eksimine jms.

Lisa IV kriteeriumid

- Kriteeriumid on enamasti seotud mingi lävendi ületamisega või korduvusega ühe aasta jooksul
 - Kalapüügiga seotud andmete esitamise kohustuse rikkumine – kui rikkumisega seotud kalapüügitooted moodustavad vähemalt 10% asjaomaste toodete kogukaalust, nt registreeritud kalakogus lossimisdeklaratsioonis on 5 t, tegelikult (inspektsiooni käigus) kaalumisel selgub/esmamüügidokumendis aga 5,6 t; või kui andmeid pole üldse registreeritud ega riigile saadetud; või kui selline rikkumine on korduv rikkumine 12 kuu jooksul.
 - MOT/tolerantsi reegli vastu eksimine – Läänemerel sorteerimata kilu/räime puhul on rikkumine tõsine kui hinnanguliste/püügipäeviku ja kaalutud koguste/lossimisdeklaratsiooni vahe ületab liigi kohta 25%; sorteeritud räime puhul on rikkumine tõsine kui hinnanguliste ja kaalutud koguste vahe ületab 20% liigiti. Kui rikkumine kordub 1 a jooksul, loetakse see tõsiseks.

Lisa IV kriteeriumid

- Püügivahenditega seotud rikkumised, nt silmasuuruse või arvu vastu eksimine - seisevpüünised on märgistamata või on nõuetele mittevastav märgistus; seisevpüüniste arv ületab lubatud arvu 10% või enam; võrgusilmasuurust on vähendatud kas 3 mm või 5% võrra, kumb iganes on suurem; korduv seda tüüpi rikkumine aasta jooksul.

Art 92 – Tõsiste rikkumiste punktisüsteem

- Punktide määramine ka kalalaeva kaptenile/kalurile kalalaevaga seotud ja tema juhtimise ajal laeval toime pandud tõsise rikkumise eest sama arv punkte kui kalalaevatunnistuse omanikule.
- Loata või kalalaevatunnistusega püügi korral on punktide arv 7, kaitsealuste liikide püügi korral 7 punkti, ilma kvoodita püügil või kui kvoot on ammendunud või kui on püügikeeluaeg - 7 punkti; kalapüügiga seotud andmete esitamise kohustuse rikkumine – 3 punkti; MOT reegluga eksimine - 3 punkti; püügivahendite silmasuuruse või arvu vastu eksimine – 4 punkti.
- Kui kaptenil/kaluril on kogunenud tõsiste rikkumiste eest 18 punkti või rohkem, siis peatatakse kalalaevatunnistuse kehtivus ja /või õigus kaptenina kalalaeva juhtida kaheks kuuks; neljaks kuuks, kui punktide arv on 36; kaheksaks kuuks kui punktide arv on 54; aastaks kui punktide arv on 72; ning kui punktide koguarv on 90 või rohkem võetakse kalalaevatunnistus ja kaptenina/kalurina kalalaeva juhtimise õigus jäädavalt ära.

Peamised muudatused – Tõsised rikkumised ja punktisüsteem merel

□ Art 91a – Tõsiste rikkumiste sanktsioonid

- Trahvid tuleb siduda saagi väärtusega: saagi ühekordne kuni vähemalt viiekordne väärtus; korduva rikkumise korral 3. a jooksul kahekordne kuni vähemalt kaheksakordne väärtus; standardi võib ka seada, aga see ei tohi olla väiksem kala eest saadava tuluga/kala väärtusest. Hinna määramise aluseks on siseriiklik kala hind või EL hind EUMOFAs. Kui tulu ei saadud, peab trahv olema endiselt tõhus, hoiatav ja proportsionaalne.
- Jõustumine 10.01.2026

Viivitamata võetavad täitemeetmed tõsise rikkumise puhul

Kui pädevad asutused eeldavad, et pannakse toime tõsine rikkumine või kui tabatakse tõsise rikkumise toimepanemiselt, võetakse kooskõlas riigisiseste õigusaktidega kohesed meetmed:

- Püügitegevuse lõpetamine;
- Kalalaeva suunamine sadamasse;
- Kautsjon;
- Püügiloa peatamine jt.

MOT – tolerantsi reeglid (püügipäevik versus lossimisdeklaratsioon/inspekteerimine)

□ Kontrollmääruse Artikkel 14 - Püügipäeviku täitmine (lõiked 3-6)

- Üldine reegel, et lossitud/inspekteeritud saagi võrdlemisel pardal hoitava saagi hinnangulise kogusega on lubatud kõikumine iga liigi puhul 10%;
- Erand: pardal kogus väiksem kui 100 kg – 20% MOT (nõuab AEK muutmist).

Erandid sorteerimata kala lossimisel

- Juhul, kui lossitakse loetellu kantud sadamates ning kohaldatakse lossimise lisatingimusi, siis:

- üle 2% kõigi lossitud liikide kogusest – 10% püügipäevikusse kantud kõikide liikide üldkogusest;
- alla 2% kõigi lossitud liikide kogusest – iga liigi puhul 200 kg või 0,5% püügipäevikusse kantud kõikide liikide üldkogusest;

- Juhul, kui ei ole loetellu kantud sadamates lossimine, siis:

- üle 2% kõigi lossitud liikide kogusest – 10% püügipäevikusse kantud kogusest liigiliselt (samast liigist);
- alla 2% kõigi lossitud liikide kogusest – iga liigi puhul 200 kg või 20% püügipäevikusse kantud kogusest liigiliselt (samast liigist);

- Lubatud erand kilu, räime, tursa mitmeliigikavaga:

- kuni 10. jaanuarini 2028 sorteerimata kala MOT 20% liigiliselt.

Kala kaalumise sadamas– KM rakendusakt (hetkel eelnõu, jõustumine 2026, rakendamine 2027)

Potentsiaalsed uued nõuded (hetkel eelnõu faas/KM rakendusakt):

- Kogu kala tuleb kaaluda;
- Vett ja jääd maha arvestada pole lubatud (hetkel 2% maha arvamine lubatud pelaagilise kala puhul);
- Kaalumispäevik (sisaldab iga kasti kohta kaalumise infot, sh taara ja kala kaal, millal kaaluti, kes kaalus jmt);
- Printimisfunktsiooniga kaalusüsteem;
- Iga kaalutud kasti peal peab olema info kala kaalu ja taara kaalu kohta.

Kaalumine sadamas proovivõtu kava alusel (sorteerimata pelaagiline kala ja osaline kaalumine) :

- Kaalumiskohtade tunnustamine (nõutud füüsiline inspekteerimine);
- Saagi koosseisu proovi võtmine Läänemeresel sorteerimata kala puhul: lossitav kogus kuni 5 t 5x5 kg; lossitav kogus 5 kuni 10 t 5x10 kg;
- Automaatsed või poolautomaatsed proovivõtu kohad (käsitsi kahvaga pole lubatud);
- Kastide erinevus lubatud kuni 5%, kui suurem, tuleb kõik kastid kaaluda;
- Kogu saagi kaalumise proov: kuni 10 kasti/konteinerit, kõik kastid kaaluda; 11-20 kasti/konteinerit kaalumise valim 5 kasti/konteinerit;
- Kui lossimist ei inspekteerita, tuleb kõiki proove säilitada 2 tundi peale lossimise algust või kuni lossimise lõpuni;
- Proovide võtmise jälgimine videovalve süsteemiga ehk kaamerateaga.

Kala kaalumine – KM rakendusakt (hetkel eelnõu)

Potentsiaalsed uued nõuded:

Kaalumine tehases kontrollikava alusel:

- Kaalujate nimekiri;
- Kaalumiskohtade tunnustamine (nõutud füüsiline inspekteerimine);
- Kaalumine vahetult enne töötlemist ehk esmajärjekorras;
- Proovide võtmisele kehtivad samad reeglid mis sadamas sorteerimata kala puhul;
- Automaatsed või poolautomaatsed proovivõtu kohad;
- Transpordivahendi tunnustamine ja jälgimine GPSi kaudu või juurdepääs GPSle;
- Transpordivahendi plommimine;
- Kaalumise jälgimine videovalve süsteemiga e kaamerateaga.

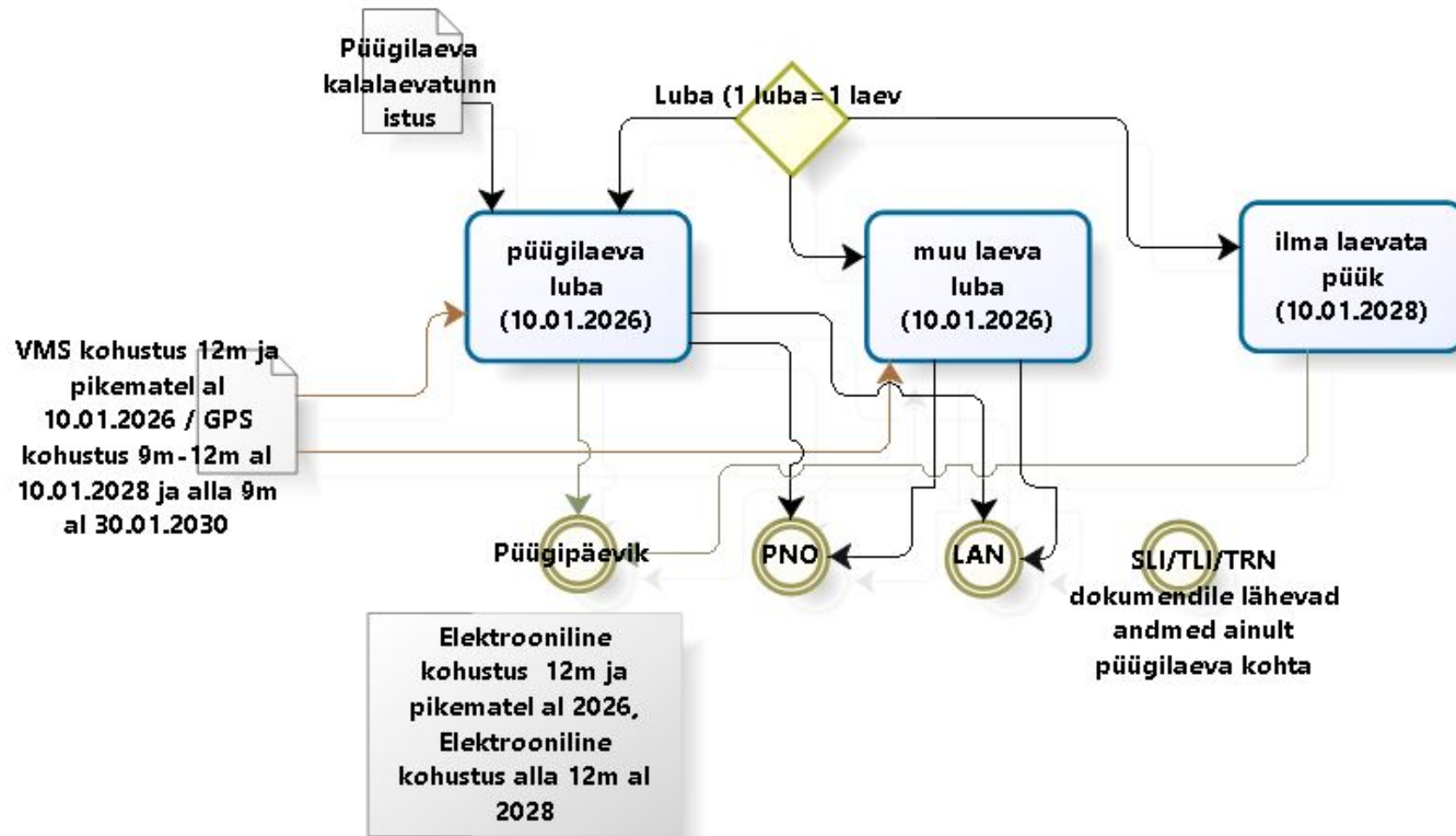
Jälgitavus

- Kalapüügi ja vesiviljeluse tooted peavad olema jälgitavad partiide kaupa kõigis etappides kuni jaemüügini välja.
- Operaatorite kohustus, info peab olema digitaalselt kättesaadav. Liikmesriigid peavad tegema koostööd, et info oleks kättesaadav ka teisele riigile.
- Ühe laeva ühe päeva alla 30kg eri liikidest koosnevast saagist võib moodustada ühe partii – partii infos võib piirduda kolme olulisema liigi nimetusega ja partii kogukaaluga (KM del akt - hetkel eelnõu).
- Iga Liidu vetest püütud kala partii kohta peab info mh sisaldama püügireisi numbrit.
- Minimaalselt peab iga partii olema märgistatud unikaalse ID-ga. Märgistus võib partiile olla kantud QR-koodi, ribakoodi, kiibi vms lahendusel. Lahendus peab vastama rahvusvahelistele standarditele.
- Euroopa komisjon algatab vastava uuringu selgitamaks välja võimalikud digitaalsed lahendused.
- Omatarbeks ost ja müük 10 kg või 2 lõhet (praegu 30 kg).

Laevaseiresüsteem – GPS jälgimine

- Alla 12-meetrise kogupikkusega liidu kalalaevad kanda pardal seadet, mida ei ole vaja pardale paigaldada ja mis võimaldab merelviibimise ajal automaatselt määrata laeva asukoha ning laeva identifitseerida, registreerides ja edastades korrapäraselt laeva asukoha andmeid satelliidiühenduse või muu võrgu kaudu.
- Ilma et see piiraks muudest liidu õigusaktidest tulenevaid kohustusi võib liikmesriik kuni **31. detsembrini 2029** vabastada tema lipu all sõitvad alla 9-meetrise kogupikkusega liidu kalalaevad nõudest olla varustatud laevaseiresüsteemiga, kui:
 - a) selline laev tegutseb üksnes:
 - i) lipuriigi suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvates vetes, mis ulatuvad territoriaalmere lähtejoonest kuni kuue meremiili kaugusele, ning kasutab ainult **seisevpüüniseid** või
 - ii) kõnealuse liikmesriigi territoriaalmere lähtejoontest maismaa poole jäävates vetes;
 - b) selline laev ei viibi merel kunagi rohkem kui 24 tundi alates sadamast lahkumisest kuni sadamasse naasmiseni ning
 - c) sellise laeva suhtes ei kohaldata piiranguid, mis on kohaldatavad mis tahes püügipiirangu ala, kus selline laev tegutseb.

Kalapüügi luba, kalalaeva tunnistus, andmete esitamine

Elektroonilise püügipäeviku täitmine ja edastamine

10.01.2026, va alla 12m laevad (10.01.2028) / 10.01.2028 (ilma laevata püük)

alla 12 m - andmed edastatakse pärast viimast püügitoimingut, kuid enne lossimist; andmed esitab püügilaeva kapten.

12 m ja pikem - kord päevas ja pärast viimast püügitoimingut, kuid enne sadamasse saabumist; andmed esitab püügilaeva kapten.

Ilma laevata püük - tuleb esitada 24h jooksul püügitegevuse algusest; andmed esitab püügi teostaja või tema esindaja.

Lossimisraport /10.01.2026, va alla 12m laevad (10.01.2028)/

Lossimisraporti esitab kalalaeva kapten või kapteni esindaja.

Tuleb esitada 24h jooksul lossimise lõpust.

Sisaldab muuhulgas:

- püügireisi ID (st püügilaeva püügireisi number)
- kaalumise lõpetamise kuupäev ja aeg (kui kaalumise võtab aega rohkem kui 24 h, siis lossimise algus ja lõpp kuupäev ja aeg)
- kaaluja andmed.

Esmakokkuost ja üleandmine /10.01.2026, va 10.01.2028 (ilma laevata püük)/

- Esmakokkuost esitatakse elektrooniliselt 48h jooksul esmamüügist;
- Kui esmamüük toimub hilisemas etapis, esitatakse üleandmine elektrooniliselt 24h jooksul lossimisest (48h jooksul ülevõtmisest kui toimub väljaspool EL-i)
- Püügireisi ID on kas püügilaeva, kalalaeva või ilma laevata püügi oma;
- Laeva CFR on ainult püügilaeva oma;
- Laeva käitaja või kapteni nimi on ainult püügilaeva oma;
- kaaluja andmed.

Transport /10.01.2026, va 10.01.2028 (ilma laevata püük)/

- Vedaja esitab andmed: "48h jooksul pärast pealelaadimist" asemel > „elektrooniliselt enne transportimise algust,“;
- kellele peab vedaja esitama: "liikmesriigile, kus toimus lossimine ja sihtriigile" -> "lipuriigile, lossimiskoha riigile, transiitriigile, sihtkoha riigile,“;
- Püügireisi ID on kas püügilaeva, kalalaeva või ilma laevata püügi oma;
- Laeva CFR on ainult püügilaeva oma;
- Laeva käitaja või kapteni nimi on ainult püügilaeva oma;
- kaaluja andmed.

Muud muudatused

Art 48 - kaotatud püügivahend - enam pole alla 12 m laevadele erandit, mis vabastas nad kohustusest omada pardal vahendeid kaotatud püügivahendite veest väljaõngitsemiseks.

Art 14.8 (tundlikud liigid - tuur) - tagasiheide peab sisaldama infot ka nende kohta (vigastatud, surnud, vabastatud elusalt).

Püügivahendite utiliseerimine (Rakendusakt, EELNÕU)

1. Kalalaeva kapten annab äravisatavad püügivahendid ära sadamas või kui lossimiskohas puudub vastuvõtuvõimekus, siis mõnda teise jäätmekäitluskohta.
2. Kalalaeva kapten teavitab koheselt pädevat asutust ära antud püügivahenditest.